

безжалісно розбиває голову новонародженого об кут будинку, об залізобетонні сходи, унітази та інші предмети. Велику кількість пошкоджень нанесених з силою, достатньо щоб забити навіть дорослу людину, що свідчить про не нормальний психічний стан матері під час вбивства.

Порівняно з іншими видами вбивств, дітовбивство значно частіше здійснюються шляхом без діяльності, а саме пасивним способом. Спосіб проявляється в формі відсутності особливих піклувань за новонародженою дитиною. Виходячи із суті, бездіяльності, можливо умовно сказати про спосіб його виконання, вказавши на дії, які не скоїла мати чи могла скоїть одразу чи під час пологів. Окремі способи бездіяльності при дітовбивствах специфічні при скоєнні інших вбивств не зустрічаються.

Крім активних та пасивних дій як форм скоєння дітовбивства, криміналістика виділяє спосіб приховування вбивства. За матеріалами дослідження професора Саїнчина О.С., способи приховування злочину різні за проміжком часу. Склад та послідовність способу приховування визначаються особистими даними злочинця, обстановкою скоєння злочину. Іноді має місце інсценування, яке в свою чергу може бути як заздалегідь підготовленим (злочинець до скоєння злочину планував здебільш у послідовність своїх дій чи без дій). Дітовбивство може бути ініційовано під нещасний випадок, викрадення та інші випадки.

Список використаної літератури

1. Колмаков В.П. Расследование убийств – М.: ВЮЗИ., 1958. – с.14
2. Попов Н.В. Учебник судебной медицины – М.: Медгиз., 1946. – 43с.
3. Саинчин А.С. Особенности расследования детоубийств / А.С. Саинчин – Одесса: Юрид. Лит., 2005. – с. 65-75.

Д.В. Санніков

кандидат юридичних наук, асистент
Національний університет “Юридична академія
України ім. Ярослава Мудрого”, м. Харків

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРАВОМІРНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Рациональне цільове та ефективне використання земель в Україні необхідно вважати найголовнішим завданням всіх суб'єктів земельних правовідносин. По-перше, держава, як суб'єкт земельних відносин, гарантує збереження та покращення стану земель, з цією метою приймаючи в особі спеціально уповноважених органів відповідні норми права, здійснюючи контроль за належним використанням земель, стимулюючи власників та користувачів до цільового, раціонального та виважено ефективного використання земель. По-друге самі власники та користувачі, для яких раціональність використання земель передбачена законом у якості головного обов'язку, та які самі зацікавлені у належному використанні земельних ділянок для того, щоб якнайбільш ефективно використовувати відповідні ділянки й надалі.

Але, не зважаючи на зазначені задачі та обов'язки, сучасний стан забезпечення цільового, раціонального та ефективного використання земель досить перманентно відрізняється від ідеального. Численні факти порушень земельного законодавства, серед яких і нецільове використання земельних ділянок, і їх самовільне зайняття, інші види неправомірної поведінки власників та користувачів, цілком можливо розцінювати як результат неефективного управління державою процесами реалізації земельної політики.

Говорячи про земельну політику держави неможливо не згадати про механізм регулювання земельних відносин. Існують різні підходи до розуміння правового механізму, втім самим усталеним та розповсюдженим необхідно вважати підхід С.С. Алексєєва, відповідно до якого елементами цього правового інституту являються норми права, методи, заходи, засоби, способи, прийоми впливу на суспільні відносини, праворозуміння, правосвідомість та ін.

Сьогодні держава використовує переважно адміністративний механізм впливу на суспільні відносини, тобто земельні правовідносини формуються та розвиваються під певним владним тиском. Останній здійснюється через відповідні органи державної влади, які виявляють земельні правопорушення та, реалізуючи покладені на них функції, притягують до відповідальності правопорушника. Втім, як уявляється, основний акцент необхідно робити не на реагування держави на неправомірну поведінку суб'єктів земельних відносин, а на формування такого сприйняття правової дійсності, за якого у зазначених суб'єктів не буде виникати умислу на скоєння земельного правопорушення.

Важлива роль при таких процесах має відводитися економічним важелям впливу на формування поведінки власників та користувачів земельних ділянок. За таких обставин важливо згадати про правосвідомість. Так, саме формування правосвідомості у власників та користувачів земельних ділянок можливо розцінювати як фактор забезпечення цільового, раціонального та ефективного використання земель. Якщо розглядати джерела земельного права, тобто нормативно-правові акти, які являються зовнішньою формою вираження правил поведінки суб'єктів, які беруть участь у земельних відносинах, то можливо зробити висновок, що всі вони без виключення базуються на принципах, основах і началах земельного права. Так, норма-основа, що міститься в Конституції, зміст якої полягає у нормативному закріпленні розуміння землі як основного національного багатства, яке потребує особливої охорони, знайшла своє відображення у більшості нормативно-правових актів, якими регулюються земельні відносини. Серед таких актів і Земельний кодекс України, і Закон України "Про охорону земель", інші нормативно-правові акти, проте не кожен власник та користувач земельної ділянки до кінця розуміє зміст такої норми Основного закону, інших джерел земельного права. Якщо б кожен сприйняв дану норму, цілком можливо було б говорити про відсутність умов земельних правопорушень. Саме дана норма має бути покладена в основу формування право-

свідомості, спрямування правомірної поведінки суб'єктів земельних відносин.

Але, як уявляється, неможливо говорити про формування позитивної правосвідомості, коли його ґрунтом виступає адміністративний вплив на власника та користувача земельною ділянкою. В даному випадку не можливо, застосовуючи виключно примус, заборону та зобов'язання досягти результату у вигляді необхідних переконань у суб'єкта правовідносин. Причин тому може бути кілька, серед яких, перш за все, економічні. Так, санкція за, наприклад, порушення правил сівозмін при використанні земель сільськогосподарського призначення, значно менша ніж той прибуток, який можливо отримати при вирощуванні декілька років на одній земельній ділянці однакових сільськогосподарських культур, що особливо виснажують землю (соняшник, соя, рапс та ін.). Посилення санкцій за таке правопорушення навряд чи призведе до формування належної поведінки власників та користувачів земельних ділянок, оскільки основою такої поведінки повинен бути не страх перед покаранням, а розуміння особливостей використання сільськогосподарських земель, їх ролі та значення для держави та народу, цінності – як історико-культурної, так і економічної.

На формування правомірної поведінки власників та користувачів земельних ділянок можливо впливати лише за допомогою економіко-правового механізму використання і охорони земель. Особливої уваги серед елементів економіко-правового механізму впливу на дані відносини заслуговує стимулювання. На сьогодні такий інститут земельного права, як економічне стимулювання, на жаль знаходить своє відображення у земельному законодавстві лише у незначній частині норм, присвячених відшкодуванням збитків, що зазнали власники та користувачі земельних ділянок при їх поліпшенні. Уявляється, що інститут економічного стимулювання потребує розширення, використання відповідних стимулів має бути покладене в основу формування правомірної поведінки всіх без виключення суб'єктів земельних відносин.

М.В. Саннікова

Науково-дослідний інститут
державного будівництва та місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України, м. Харків

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЖЕРЕЛ ПРАВА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ

В основі якісного нормотворення та правозастосування лежать, насамперед, способи (шляхи) формування права, які обумовлюють його ефективність. Держава визначає свою законодавчу політику через призму об'єктивних закономірностей розвитку суспільства, врахування можливостей законодавчого впливу на такий розвиток для досягнення певної мети власне самого процесу регулювання суспільних відносин та втрачує фак-